

Foarte umani, foarte divini (XVI): Obediența, deschiderea inimii

Să rămânem deschiși la vocea lui Dumnezeu, să ne lărgim inima; acest lucru ne permite să fim, ca Isus, în lucrările Tatălui nostru.

24.08.2023

„Părinții lui Isus mergeau în fiecare an la Ierusalim de sărbătoarea Paștelui” (Lc 2,41). Tot poporul lui Israel făcea acest lucru. Ca și alte

femei, Maria l-a însoțit pe soțul ei în această călătorie de rugăciune și de amintire a minunilor lui Dumnezeu pentru poporul său. Dar Isus? Este posibil ca el să fi început să-i însoțească la o vârstă foarte precocă. În orice caz, știm că el a călătorit cu ei când avea doisprezece ani. Cu această ocazie, s-a întâmplat ceva neobișnuit.

Stupefacție

În timpul călătoriei spre Ierusalim și a șederii în orașul sfânt, totul s-a derulat fără probleme. La fel a fost cazul în prima zi a drumului de întoarcere acasă, cel puțin așa gândeau Maria și Iosif, până ce și-au dau seama că lipsea Copilul din grupul lor. A trebuit ca ei să se întoarcă. Nu au reușit nici să-l găsească la Ierusalim. În timp, angoasa lor a sporit. Sfântul Josemaría și-o imaginează pe Maria

și Iosif plângând de teamă și neputință; nu știau ce să facă ^[1].

A treia zi se duc din nou la Templu, probabil pentru a se ruga și să vadă dacă nu ar putea obține indicii despre locul în care s-ar afla Isus. Poate că cineva, ca răspuns la întrebările lor, le-a atras atenția că era un copil cu învățătorii Legii, care ar putea corespunde descrierii lor. Ei l-au găsit acolo și au rămas stupefiați (Lc 2,48).

Cei care l-au auzit pe Copil au fost și ei uimiți (Lc 2,47), deși motivul surprizei lor era diferit de cel care le-a provocat admirația Mariei și a lui Iosif. Învățătorii erau stupefiați de înțelepciunea și răspunsurile lui Isus. Această înțelepciune nu era o noutate pentru părinții săi. În schimb modul său de reacție, da. De aceea Maria îl întreabă despre motivul unui comportament atât de extraordinar: „Fiule, de ce ne-ai făcut

aceasta? Iată, tatăl tău și cu mine te-am căutat îngrijorați!” (Lc 2,48).

Răspunsul Domnului nu este mai puțin surprinzător decât conduita sa. De fapt, ei nu înțelegeau ce le spune (cf Lc 2,50). Este interesant de aprofundat acest răspuns, deoarece el ne poate învăța multe lucruri despre cerințele lui Isus, pe care vrem să le imităm. O explicație care banalizează drama dialogului nu ne este suficientă. Ne vom concentra deci atenția asupra a trei lecții din acest eveniment. Două dintre ele se găsesc în atitudinea Domnului, a treia , în reacția Mariei.

Voința Tatălui

„Nu știați că eu trebuie să fiu în casa Tatălui meu? ” (Lc 2,50). Desigur că știau. Prin întrebarea sa, Isus insistă pe ceva evident. El voia pur și simplu să scoată în evidență legătura dintre un comportament care i-a surprins și

principiul care-i face înțeleasă și rezonabilă decizia.

După cum răspunsul lui Isus i-a lăsat perplecși pe Maria și Iosif, modul de a acționa al unui creștin îi poate surprinde pe cei care nu au descoperit iubirea lui Dumnezeu și care nu aspiră să fie contemplativi, să cultive o relație intensă și asiduă cu el. Majoritatea timpului, acțiunea unui creștin va părea perfect rezonabilă unei persoane oneste, dar unele detalii îi vor părea de neînțeles. De fapt, scopul ultim spre care tinde acest creștin și de la care el rezonează este diferit de al său.

Dorința de a fi în lucrările Tatălui său îi călăuzește viața lui Isus-Cristos: „Hrana mea este să fac voința celui care m-a trimis și să împlinesc lucrarea lui” (In 4,34).

„Tată! Dacă este posibil, să treacă de la mine potirul acesta! Dar nu cum vreau eu, ci cum [vrei] tu” (Mt 26,39)

^[2] și el călăuzește viața sa până la capăt, până la moarte și „moartea pe cruce” (Fil 2,8). Este, cu siguranță, această iubire a voinței Tatălui care îi acordă o judecată corectă asupra valorilor realității umane: „Judecata mea este dreaptă, pentru că nu caut voința mea, ci voința celui care m-a trimis” (In 5,30).

Acest criteriu este esențial pentru a duce o viață fericită. Dumnezeu este bun, el ne iubește ^[3] și ne dorește fericire aici, pe pământ și pentru totdeauna în cer. Nimeni ca el, nici chiar noi înșine, nu știe ce contribuie la această fericire, la a crea în noi condițiile care ne permit să descoperim, să apreciem și să ne lăsăm cuceriti de tot binele – Dumnezeu însuși, Duhul Sfânt – pe care îl infuzează în noi.

A iubi voința lui Dumnezeu nu constă în a accepta să te supui regulilor în vederea unui preț care

ne va fi dat dacă reușim anumite probe. Este vorba, mai degrabă, să avem încredere în iubirea lui Dumnezeu și să ne construim viața pe această încredere, deoarece știm că Domnul vrea să-și împărtășească cu noi fericirea: „Noi am cunoscut și am crezut în iubirea pe care Dumnezeu o are față de noi, iar noi am crezut în ea. Dumnezeu este iubire și cine rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu, iar Dumnezeu rămâne în el” (1 In 4,16).

În scena pe care o examinăm, Isus ne amintește că merită osteneala să căutăm voința lui Dumnezeu, chiar dacă acest lucru înseamnă să suferim și chiar să-i facem pe alții să sufere pentru a ajunge să o îndeplinim. Totuși este, deseori, mai puțin evident pentru noi să realizăm în practică dorința de a face ceea ce vrea Dumnezeu. Care este voința lui Dumnezeu aici și acum? Dacă suntem confrunțați cu alegerea între

a fura sau a respecta proprietatea altuia, ori să spunem adevărul, ori să mințim pentru un câștig financiar, răspunsul este evident. Dar există multe alte situații în care este mai greu să discerni , deoarece mai multe opțiuni pot fi bune, iar noi avem îndoieli să știm care este preferabilă în cazul nostru particular: să acceptăm o muncă, să cumpărăm ceva, o călătorie, o pauză, o schimbare în programul nostru obișnuit, etc.

Ni-l putem imagina pe Isus ca pe un copil care se gândește la ceea ce trebuie să facă în această situație: trebuie să rămân la Ierusalim pentru a profita de această ocazie, chiar dacă nu am posibilitatea de a-mi preveni părinții, sau trebuie să mă întorc cu ei pentru a le cruța această suferință? Luând această decizie, Domnul ne învață că nimeni nu ne poate înlocui în această hotărâre. Noi trebuie să facem față situației și să

decidem: responsabilitatea ne revine.

Desigur, nu este vorba să negăm sfaturile altora. Din contră. Dacă nimeni nu ne poate înlocui, totuși ne pot ajuta. Este suficient să ne cunoaștem un pic pentru a ne da seama de propria insuficiență și de dezordinea pe care păcatul original îl generează în dorințele noastre, argumentele noastre și în comportamentele noastre. Ne dăm seama că sentimentele noastre – iubiri, temeri – pot dăuna obiectivității asupra judecății noastre, sau poate că ne lipsesc date pe care nu le putem obține decât examinând situația din alte unghiuri. De unde importanța să rămânem deschiși la ceea ce văd alții. Acest lucru, care este atât de evident, este dificil de acceptat de multe ori; dacă, mai ales, comportamentul pe care îl dezbatem este foarte atractiv sau ardent și dificil pentru noi. De aceea

este important să fim mereu dispuși să ținem cont de sfaturile pe care le primim de la cei care ne iubesc și care au harul lui Dumnezeu spre a ne ajuta; trebuie să le apreciem ca pe un ajutor al Domnului, pentru a discerne care este voința sa.

„Sfatul altui creștin [...] este un ajutor puternic pentru a recunoaște ce așteaptă Dumnezeu de la noi într-o împrejurare dată; dar sfatul nu elimină responsabilitatea personală. Nouă, fiecăruia dintre noi îi aparține decizia finală și fiecare, în parte, va da seamă personal de deciziile luate”^[4]. Cu siguranță, pentru că vrem să facem voia lui Dumnezeu mai presus de toate, avem nevoie de sfaturile altora, care ne ajută să descoperim „unghiurile noastre moarte” când, în lucrurile mari și mici, căutăm un răspuns la întrebarea cea mai importantă a vieții: „Doamne, ce vrei de la mine?”

Uneori, putem primi totodată instrucțiuni din parte celor care au autoritatea de a le da. În acest caz, insistența sfântului Josemaría pentru ca obediența să nu fie oarbă, ci mereu inteligentă, este lămuritoare ^[5]. A te supune cuiva nu înseamnă să accepți fără a reflecta la decizia altcuiva. Obediența este și inteligentă când rațiunea noastră judecă în modul cel mai bun de a urma învățătura primită și de a ți-o însuși. Chiar în cazurile în care unele circumstanțe ne scapă, obediența noastră mai poate fi inteligentă și nu oarbă. Doamne, ce vrei de la mine? Din acest punct de vedere putem înțelege grandoearea acestei virtuți creștine. Cel ascultător nu se micșorează; din contră, devine mare prin disponibilitatea sa de a face ceea ce vrea Dumnezeu, încât să nu vrea să se păcălească el însuși în discernământul modului de a pune în practică. El aspiră să se asemene manierei filiale în care Isus dorește

să realizeze planurile milostivirii Tatălui său. De aceea obediența cere o inimă mare, o inimă de copil pentru a visa visurile lui Dumnezeu, pentru a aspira să fie persoana fericită, așa cum vrea Dumnezeu să fim, pentru a dori să ne aventurăm în planurile sale de mântuire. Obediența nu este o simplă supunere, ci o deschidere; nu înseamnă să renunți la a vedea, ci a fi capabil să vezi cu ochii celorlalți care ne iubesc și care au harul lui Dumnezeu pentru a ne îndruma. Înseamnă să facem față, cu spirit și suflet deschis, tendinței de a ne considera autosuficienți, care ne împiedică uneori să vedem lucrurile și cu perspectivă și realism.

„Erat subditus illis”

La sfârșitul acestui episod, sfântul Luca rezumă în câteva cuvinte lungul șir de ani scurși între acest eveniment și debutul vieții publice a

lui Isus: „*el le era supus*” (Lc 2,51). *Erat subditus illis*: sfântul Josemaría a descoperit în aceste trei cuvinte una dintre scurtele biografii ale lui Isus Cristos pe care ni le furnizează Sfânta Scriptură ^[6].

Iată a doua învățătură pe care o descoperim în atitudinea Domnului: deși natura sa divină i-a dat mai mult decât motive de a gândi că el nu avea nevoie să fie îndrumat de părinții săi, Isus ne învață că autoritatea umană – în familie, în societate, în Biserică – trebuie respectată. Avem nevoie de ea pentru că ne ajută să aflăm ce vrea Dumnezeu. Bineînțeles că autoritatea umană nu este infailibilă și nimeni nu este în măsură să ne transmită voința lui Dumnezeu. Dar nici noi nu suntem infailibili; uneori ne putem păcăli pe noi înșine. Prin urmare este rezonabil, chiar necesar să ne încredințăm celor ce au autoritate asupra noastră, dacă vrem cu adevărat să facem voia lui

Dumnezeu. Căci, chiar dacă nu putem spune că indicația concretă pe care o primim se identifică în mod necesar cu ceea ce vrea Dumnezeu, suntem convinși că Dumnezeu vrea să fim gata de a o urma, din dragoste.

Înțelegem mai bine de ce sfântul Josemaría și-a legat aprecierea de obediința iubirii libertății: „Sunt foarte atașat de libertate și cu siguranță este pentru că iubesc atât de mult această virtute creștină” ^[7] — care este obediința. Această declarație îi poate surprinde pe cei ce abordează învățăturile sfântului Josemaría pentru prima dată. Aceasta pentru că, instinctiv, avem tendința de a considera obediința și libertatea ca doi dușmani, care se bat pentru a ne dirija acțiunile: dacă libertatea prevede, obediința anulează; dacă obediința are prioritate, se pare că libertatea se retrage. Este totuși vorba de un sofism. Iubim libertatea și nu vrem

să renunțăm la ea; vrem să fim pe deplin stăpâni pe actele noastre, desigur pentru a putea face, pentru că vrem, ceea ce înțelegem ce vrea Dumnezeu să facem. Și, cu siguranță, numai iubindu-i voința, obediența își găsește locul său și rațiunea de a fi.

Obediența creștină autentică este întotdeauna o ascultare de Dumnezeu, iar filiația divină este suportul ei, rațiunea de a fi. Este ceea ce reiese din declarația sfântului Josemaría pe care am citat-o și care urmează: „Noi trebuie să ne simțim copiii lui Dumnezeu și să trăim cu dorința de a îndeplini voința Tatălui nostru; să realizăm lucrările în funcție de voința lui Dumnezeu, pentru că trebuie s-o facem – oricare ar fi cel mai supranatural motiv” ^[8]. Dacă avem o mare dorință de a fi în lucrările lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este bine pentru că așa vrem.

Autoritatea umană ne ajută să descoperim ce vrea Dumnezeu pentru noi, adică ce semnifică aici și acum, ce dorim cu ardoare. Și chiar dacă, uneori, nu vedem clar linia de conduită propusă, trebuie să avem încredere în voința de a ne ajuta, care îl animă, și rămânem pe deplin liberi. Această deschidere, această disponibilitate care se înrădăcinează în libertatea de copiii ai lui Dumnezeu, ne întărește deschiderea rațiunii noastre, prețioasa capacitate de a ne lăsa îndrumați, de a ne păstra spiritul deschis, să vedem cu ochii altora și să adoptăm un punct de vedere diferit de al nostru: o capacitate pe care avem tot interesul de a ne-o forma. Obediența ne ajută deci să realizăm ceea ce ne dorim din toată inima. Dacă, în schimb, a-l urma pe Isus Cristos și a fi în lucrările Tatălui său – ale Tatălui nostru – nu este dorința noastră cea mai profundă, rațiunea de a fi al tuturor celorlalți, obediența își

pierde sensul ^[9] și poate fi considerată ca dușmanul libertății, ca un obstacol pentru a face ceea ce dorim. În limbajul curent, obediența este adesea numită actul de a executa deciziile sau directivele autorității. Dar obediența nu ne interesează numai ca act specific, dar și ca virtute, deoarece noi vrem să fim ca Isus Cristos. Nu este suficient să răspundem afirmativ la întrebarea „Am făcut ceea ce mi-a fost comandat ori sugerat?” Se poate răspunde afirmativ fără însă a fi în întregime obedient. Cel care acceptă pur și simplu o indicație fără a și-o însuși, fără libertate, nu se supune decât materialicește, dar nu este supunerea lui Isus Cristos. Cel ce acționează astfel face ceva bine, poate, dar nu se poate mulțumi cu aceasta, deoarece scopul este mult mai ridicat, iar el este de fapt inalienabil: a renunța la el ar însemna să renunți la a fi liber, cu

libertatea pentru care Isus ne-a eliberat (cf. Ga 5,1).

De fapt eu sunt pe deplin obedient când fac ce mi se cere să fac, deoarece vreau s-o fac. Iar eu vreau s-o fac pentru că sunt convins că Dumnezeu contează pe docilitatea mea. Am ajuns la această convingere deoarece am încredere în el, care îl asistă cu harul său pe cel care mă instruiește , iar eu mă încred atât în prudența cât și în experiența acestei persoane. În aceste cazuri, îl văd pe cel care are autoritate ca cineva care îmi arată ceea ce este util de făcut, ceea ce vrea Dumnezeu. Sunt liber nu numai când mă supun „dacă vreau”, dar și când mă supun „pentru că vreau”.

Ascultarea Sfintei Fecioare Maria

Să revenim acum la răspunsul surprinzător dat de Isus părinților săi, ușurați după zilele de angoasă, dar perplecși în fața

comportamentului său atât de neobișnuit: „De ce m-ați căutat? Nu știți că eu trebuie să fiu în casa Tatălui meu?” (Lc 2,49). Cititorul Evangheliei își poate ușor imagina propria sa reacție în fața unui asemenea răspuns: „De ce te-am căutat? Nu eram obligați s-o facem? Ar fi trebuit să fim complet calmi, indiferenți la ceea ce ți s-a întâmplat, asta așteptai de la noi?”. Dar Fecioara Maria a reacționat cu mult mai mult calm.

Este normal ca uneori să nu înțelegem o indicație sau un sfat. Referitor la această situație să vedem o altă reflecție a sfântului Josemaría: „Foarte adesea, (Domnul) ne vorbește prin alții și se poate întâmpla ca văzând greșelile, sau întrebându-ne dacă ei sunt bine informați, dacă au înțeles toate datele problemei, ne simțim autorizați să nu ne supunem”. Aici, cititorul s-ar putea aștepta să fie pus

în gardă contra pericolului unor asemenea gânduri. Dar sfântul Josemaría continuă: „poate este un motiv divin aici, căci Dumnezeu nu ne forțează să ascultăm orbește. Din contră, el așteaptă de la noi o supunere inteligentă” ^[10] ____.

O semnificație divină: prin aceste îndoieli, Dumnezeu ne spune că vrea ca noi să ne supunem inteligent, fără să ne declinăm responsabilitatea. Trebuie să ne exprimăm punctul de vedere, convingerile, „dar să fim sinceri cu noi înșine: să examinăm, în fiecare caz, dacă dragostea de adevăr ne împinge, ori egoismul nostru sau atașarea de propria noastră judecată” ^[11] ____.

Deseori, într-adevăr, „se întâmplă că se caută un sfat care să-ți favorizeze egoismul și să reducă la tăcere, prin pretinsa ta autoritate, desigur, strigătul sufletului; și chiar că se schimbă consultantul până ce se găsește cel mai indulgent” ^[12] ____.

Dacă nu am

obișnuit să considerăm că adevărul este mai important pentru noi decât propria noastră judecată – pe scurt, dacă nu suntem supuși – este ușor să ne păcălim pe noi înșine, acum sau pe viitor. Furia sau perplexitatea ne va împiedica să descoperim ce vrea Domnul să ne spună prin intermediul a ceea ce acum ne este de neînțeles.

Nici Maria nu a înțeles (Lc 2,50). Dar ea nu s-a revoltat. Ea iubea voința lui Dumnezeu mai presus de toate și știa bine că există lucruri pe care nu le înțelegi decât cu timpul. „Maria păstra toate aceste lucruri în inima sa” (Lc 2,51) ^[13]. Fecioara Maria nu a trăit întoarsă doar spre exterior, dar a privit la fiecare dintre evenimentele vieții sale ca să descopere acțiunea lui Dumnezeu. Maria a ascultat, ceea ce înseamnă finalmente a fi obedient, *ob-audiens*: a fi atent, a rămâne aproape, pe recepție. Timpul este de partea celor

ce ascultă, au încredere și perseverează, calm, în rugăciunea liniștită: rămânând deschiși la vocea lui Dumnezeu, vom descoperi, ca și ea, această semnificație divină și vom sfârși prin a fi recunoscători, chiar în obscuritatea momentelor dificile. Maria a perseverat în rugăciunea sa. Douăzeci de ani au trecut, iar copilul său a dispărut din nou. Încă trei zile. Apoi încă o dată la Ierusalim. Dar ea știa că nu avea de ce să se îngrijoreze să-l caute, căci el se găsea în lucrările Tatălui său. Și poate că îi mulțumea Domnului pentru aceste cuvinte tulburătoare de pe buzele lui de Copil; ei îi susțineau acum speranța în toiul durerii care, altfel, l-ar fi zdrobit.

Prin mijlocirea sa, sperăm că Domnul ne va oferi o inimă mare, capabilă să ordoneze totul în viața noastră voinței lui Dumnezeu. O inimă liberă și deschisă, care să nu se lase închisă în propria-i viziune îngustă. O inimă

capabilă să descopere acțiunea lui Dumnezeu în viața noastră, chiar prin intermediul instrumentelor umane imperfecte. O inimă capabilă să asculte și să aștepte, ca să descopere fructele acțiunii sale în sufletul nostru.

[1] Cf. Sf. Josemaría, *Sfântul Rozariu, al V-lea mister de bucurie*.

[2] Cf. și, de exemplu Evr. 10,5-7 și alte pasaje.

[3] Cf., de exemplu Is 49,15: „Uită oare o femeie pe cel pe care îl alăptează, fără să aibă milă de fiul sânului ei? Chiar dacă ea ar uita, eu nu te voi uita”.

[4] Sfântul Josemaría, *Convorbiri*, nr. 93.

[5] Cf. Sf. Josemaría, *Este Isus care trece*, nr. 17.

[6] Cf. *Ibid.*

[7] *Ibid.*

[8] *Ibid.*

[9] Singura valoare pe care ar conserva-o ar fi poate cea de a facilita eficacitatea unei organizări. Dar obediența lui Isus Cristos nu se reduce la aceasta.

[10] Sf. Josemaría, *Este Cristos care trece*, nr. 17.

[11] *Ibid.*

[12] Sf. Josemaría, *Convorbiri*, nr. 93.

[13] Cf. de asemenea, *Lc 2,19*

Julio Diéguez

pdf | document generat automat din
[https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/
foarte-umani-foarte-divini-xvi-
obedienta-deschiderea-inimii/](https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/foarte-umani-foarte-divini-xvi-obedienta-deschiderea-inimii/)
(09.08.2025)